

VERSLAG SYMPOSIUM

EMANCIPATIE EN GELOOFSGEMEENSCHAP

INLEIDING

Op 24 en 25 november 1978 vond in het Centrum Hydepark, tussen Driebergen en Doorn, het eerste *DNK* - Symposium plaats. Er waren vijftig deelnemers; O. J. de Jong had de leiding. Als insiders traden op de socioloog J. Hendriks en de kerkhistorici Th. Clemens, J. van Gelderen, J. A. Bornewasser en J. W. M. Peynenburg.

De opzet van het Symposium was zo open mogelijk. De daartoe door de *DNK* - redactie aangewezen commissie die de verantwoordelijkheid droeg, had bij de invitaties bewust geen beperking aangebracht. Het onderwerp "EMANCIPATIE EN GELOOFSGEMEENSCHAP" is te veelomvattend om het binnen één discipline te doen bespreken.

Er waren onder de deelnemers dan ook vogels van diverse wetenschappelijke, maatschappelijke, kerkelijke en politieke pluimage. Uiteraard bewoog de discussie zich binnen de radius van *DNK*, maar daar was allerlei schakering mogelijk.

Mede daardoor bleef het niet bij een optelsom van historische feiten, maar kwam het tot visie en beoordeling. Zoiets is onvermijdelijk en geoorloofd, mits het gevaar wordt onderkend dat vreemd vuur op het altaar gebracht kan worden. Mogen wij aan de Rooms-Katholieke kerk van de negentiende eeuw de democratiseringstendenzen van Vaticanum II opleggen? Het antwoord moet ontkennend zijn. Maar het is wél toegestaan een aangelegenheid die momenteel in de aandacht staat, naar zijn voorgeschiedenis te herleiden. Zeker op een Symposium, waar het voordeel bestaat van de corrigerende werking als een van de gesprekspartners teveel vanuit een parti-pris redeneert.

Er zijn uiteraard andere, wellicht belangrijker, aspecten te noemen waaronder de kerkgeschiedenis van de negentiende eeuw bezien kan worden. Maar hóe relevant momenteel het onderwerp "Emancipatie" is bleek niet in de laatste plaats uit het feit dat het *DNK* - initiatief samenviel met

- a. Het uitkomen van de verzamelbundel van J. C. Boogman en C. A. Tamse: *Emancipatie in Nederland. De ontvoogding van burgerij en confessionelen in de negentiende eeuw.*